

[Burgdorf.]

er ti også imod den nugældende og sympatisk indstillet over for dette forslag.

Morten Lange (SF):

Til gengæld kan min sympati for lovforslaget ligge på et meget lille sted. Dengang vi havde de meget store diskussioner om Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber, var det at sikre landbruget mod en række spekulationsinteresser netop et spørgsmål, man var nødt til at koncentrere sig meget stærkt om, og dette var en af foranstaltningerne. Der er ingen særlig grund til at ophæve den. Det er formodentlig ikke den vigtigste af foranstaltningerne, jeg vil nok tro, at landbrugskyndighed er en meget vigtig sag, og der er flere andre ting, der spiller ind her, men jeg tror nok, vi snarere skulle se efter, om bopælspligten virkelig opfyldes med den sikkerhed, som loven forudsætter. Vi ved jo fra skattelovene, at bopæl hist og her somme tider kan være et meget blødt foretagende, som giver anledning til interessante transaktioner. Det ville ikke undre mig, om man har tilsvarende forhold rundt omkring i landbruget.

Jeg er enig i de almindelige bekymringer for dansk landbrugs fremtid i en hård og vedvarende inflationsperiode, men jeg tror, at det, der trænger sig på, er helt andre forskelle og ændringer i ejendomsforholdet i landbruget end det, vi når frem til ved at gå den værste af alle veje, nemlig at ophæve bopælspligten, så vi fik fjernstyring af landbruget. Det kan man selvfølgelig nok kalde erhvervsfrihed, hvis man har lyst, men jeg synes, det svarer meget lidt til de idealer og principper, som dansk landbrug dog trods alt er blevet ledet dygtigt efter igennem en række år, og jeg forstår ærlig talt ikke, at selv et parti som det konservative, som dog har haft en ganske god forbindelse til dansk landbrug igennem årene, kan få sig til at gå ind på dette. Det kan højst være et koketteri med en liberalisme, som man i det konservative folkeparti såmænd ellers ikke er for flinke til at kokettere med.

Arne Bjerregaard (KrF):

Loven om bopælspligt, som den kaldes, var vel en lov, som man gennemførte af interesse for dansk landbrug ved vores indtræden i fællesmarkedet, simpelt hen fordi man

var interesseret i at bevare dansk landbrug på danske hænder, og lad mig i den forbindelse sige, at når hr. Burgdorf siger, at stavnsbånd med denne lov hviler på dansk landbrug, så er det ganske ukorrekt. Der er intet stavnsbånd i dette; derimod kan kapitalvindingskatten virke som et særdeles stærkt stavnsbånd på dansk landbrug.

Jeg skal da gerne indrømme, at bopælspligten vel ikke er de vises sten; jeg kan ikke her stå og opremse, hvad jeg kunne tænke mig kunne sættes i stedet, men det måtte i alt fald være en omfattende lovgivning, som sikrede, at den kommende generation virkelig besad dansk landbrug og ikke blot var mennesker, som fjernstyrede dansk landbrug. Og hvem ønsker i grunden bopælspligten ophævet fuldstændig? Det er jo ikke den kommende generation, det er ikke det nye kuld af landmænd, der ønsker den ophævet. Det er dem, der besidder ejendommene i øjeblikket, der ønsker den ophævet, og hvorfor ønsker de den ophævet? Ikke af hensyn til den nye slægt, der vokser op, som skulle besidde dansk landbrug, nej, kun fordi man derved selvfølgelig vil få en større efterspørgsel efter landbrug, så man kunne hæve priserne; dermed ville man selvfølgelig få et bedre udgangspunkt, jeg havde nær sagt for sine sidste år i denne tilværelse.

Sætter vi ikke noget andet i stedet — og det mener jeg altså vi skal gøre — så mener jeg personlig, at vi ophæver næsten 200 års selveje i dansk landbrug. Såvidt mig bekendt blev stavnsbåndet ophævet i 1789, og efter dette udviklede der sig et selveje i dansk landbrug. Vi kan konstatere den historiske kendsgerning, at trods dårlige klimaforhold og trods dårlige jordbundsforhold har dansk landbrug gjort sig førende i, kan vi godt sige, hele verden igennem flere generationer, og hvorfor det? Fordi vi var det land i verden, som først forstod selvejets værdi, dette, at den, som drev jorden, virkelig var på jorden, det var simpelt hen en livsform. Og jeg må da sige, at jeg, der til daglig bevæger mig imellem landmænd og mener, jeg har det bedste forhold til landmænd, jeg føler, at de har en rigtig livsform og en livsform, jeg ikke vil være med til at slå i stykker ved, at kapitalstærke folk fra andre erhverv skal investere i dansk landbrug og besidde dansk landbrug. For mig og for mit parti er det væsentligt, at de, der